

VLADIMIR og hans 30 hunde

Vladimir er russer. Gennem næsten 40 år levede han som pelsjæger og isfisker i Chukotka-regionen i det allernordøstligste Sibirien. Og så deltog han i nogle af de længste og mest ekstreme slædehunde-løb med sine mange sibiriske huskies. Journalist og fotograf Lene Topp har været i Sibirien og besøgt Vladimir.

TEKST: LENE TOPP // FOTO: LENE TOPP OG STEFFEN GRAUPER

► Russeren Vladimir

Russeren Vladimir har gennem næsten 40 år levet som pelsjæger og isfisker i Chukotka-regionen i det allernordøstligste Sibirien. Her deltog han i nogle af de længste og mest ekstreme slædehunde-løb med sine mange sibiriske huskies. På et tidspunkt blev livet for hårdt for Vladimir i Chukotka, og som mange andre fra den kolde region drog Vladimir mod vest og endte ved Krugloye-søen et par timers transporttid fra Moskva sammen med sine hunde. Det er nu fire år siden, og i dag lever Vladimir sammen med sin søster og dennes mand samt teenage-pigen Any, som søskendeparret tager sig af.

1

1. Sådan kan man komme til at se ud, når man bor i verdens koldeste egn. Vladimir er bestemt ikke kedelig, selv om han ikke er helt ung længere. Tirsdag aften deltager han sammen med sine børnebørn i latinodans, næste aften synger han avanceret russisk kor, og torsdag underviser han selv børn og unge i sang og musik. 2. Any er opvokset med slædehunde og danser i fuld balance en traditionel chukterdans på slæden. 3. Any, Vlodja og hans søster i fuldt Chukter-outfit. Det meste har Vlodja selv lavet. Der er 30 sibiriske huskies i Vladimirs stald, og de er alle ægte chukterhunde.

3

2

På et tidspunkt blev livet for hårdt for Vladimir i Chukotka, og som mange andre fra den kolde region drog Vladimir mod vest og endte ved Krugloye-søen et par timers transporttid fra Moskva. Et militærfløj fragtede hans hunde – på det tidspunkt 16 styk – til en militærbase ikke langt fra Moskva, og derfra gik det så med lastbil til det nye bosted.

Det er nu fire år siden, og i dag lever Vladimir sammen med sin søster og dennes mand samt teenagepigen Any, som søskendeparret tager sig af. Any er fuldblods-chukter fra Chukotka, og når hun ikke er i skole, hjælper hun Vladimir – som hun kalder for bedstefar – med at passe hundene.

Journalist og fotograf Lene Topp er taget til Sibirien og har besøgt Vladimir. Her får du hendes beretning fra mødet med russeren og hans sibiriske huskies.

Mit møde med Vladimir

Jeg lander en formiddag i starten af december i Moskvas Sheremetyevo-lufthavn. Jeg ankommer

fra den sibiriske by Novosibirsk, hvor jeg i tre uger har forsøgt at grave mig ned i det russiske sprog. December burde byde på iskold vinter, specielt i Sibirien, men kun lidt pudersne er faldet, og temperaturerne har slet ikke vist de negative tal, som man ellers er vant til på disse kanter. Men da jeg lander i Moskva – fire timer mod vest – sker det midt i en snestorm.

Gennem en god ven er jeg kommet i kontakt med Vladimir, også kaldet Vlodja, og han tager imod mig uden for ankomsthallen. Han er en ældre mand med et ansigt, der vidner om årtier i et barskt og iskoldt klima. Hans gråsorte skæg er flettet i to fletninger, der er bundet sammen i enderne – trukket over nakken og stoppet ind under skjorteflippen. Han er lidt af en spøjs fætter at se på – men et varmt og velkomment smil fylder hans ansigt. Og da varme smil er ikke noget, jeg hidtil har set for mange af på min tur i Rusland, så luner det ekstra meget.

Vladimir har ikke noget køretøj, så fra her af går det med busser. Vi indleder en lang rejse

gennem sne og sjap med min rullende kuffert, der er tung af kraftigt vintertøj og bøger med besværlige russiske verber. Ud og ind går det af diverse busser og med indlagte gåture til nye stoppesteder, indtil vi langt om længe lander ved Vladimirs hus ved Krugloye-søen.

Vladimirs hus

Da vi træder ind ad porten, ser jeg den første hund. Det er Lenin, forklarer Vlodja og fører mig videre mod et lidt miserabelt toetagers træhus, hvor vi ad en udvendig trappe når til en dør til 1. salen. Fra trappeafsatsen kan jeg se ned over grunden, hvor den ene hund efter den anden står bundet, går omkring eller sover rullet sammen med snuden under pelsen. Der er 30 sibiriske huskies i Vladimirs stald, og de er alle ægte chukterhunde – slanke og seje. For enden af grunden er en bygning, der fungerer som stald for endnu en flok hunde, og udenfor står en overskåret olietynde hævet på nogle sten over jorden. Heri koger Vlodja hundenes mad. Han køber kød og ben fra lokale slagterier til billige penge og får i ny og

næ en ordentlig sending.

Jeg bliver indkvarteret i et aflukket hjørne af 1. salen – mit eget lille, kølige værelse med udsigt til hundene. Ved siden af sengen står en opret elradiator på højeste trin og forsøger at varme omgivelserne op. I hjørnet af loftsrummet er endnu en spånplade sat op, og bag denne væg står et badekar. Det er mit badeværelse. Vlodja viser mig en stor plastdunk og forklarer mig, at jeg om aftenen kan fylde den med glohed vand fra hanen og putte den under dynen. Dunken bliver min trofaste sengekammerat alle de nætter, jeg er gæst i Vlodjas hus.

Sæsonens første sne

Vladimir er lykkelig for, at jeg er kommet med sneen. Endnu har han ikke været ude og træne med en eneste af hans 30 hunde i denne sæson. Vejret har været for varmt, og modsat her i Danmark, hvor træning også foregår med hjul på en vogn, så har Vladimir kun slæder til at spænde bag sine hunde. Så han er afhængig af et lag sne.

1. Any på jødeharpe og Vlodja på tromme. Vlodja har faktisk en universitetsgrad i musik og kultur.

2. I Chukotka bestod hundenes mad ofte af kød og fedt fra hvalros.

3. Vlodja på vej over isdækkede vidder med et hundespand med 14 hunde.

4. En syv måneder gammel hun fra et af de to kuld, som Vlodja lavede sidste sæson.

5. Hundene venter spændt på signal til afgang. På deres seler står der 'husky' på russisk.

► Efter morgenens varme havregrød og te er indtaget, spændes der for. Og selv om hans hunde er ret så muskelslappe, så er de kåde og ivrige, da de foran to slæder sætter af sted ud ad lågen fra Vladimirs baghave – ud i et lille skovområde, der i tidernes morgen var Stalins sommerhusområde. Også pigen Any er ovenud lykkelig over igen at stå på en slæde, og hun danser en chukter-dans i fuld balance på slæden. Nu glæder hun sig bare til, at frosten skal bide sig fast, så de også kan løbe med hundene på Krugloye-søen.

Historiens længste slædehundeløb

Sæsonens første tur bliver ikke lang, og snart sidder vi i køkkenet og varmer os med en kop te. Vi kigger i gamle scrapbøger, og Vlodja fortæller historier om lange og barske væddeløb. Blandt andet om Beringia-løbet, som han flere gange har deltaget i. Beringia-løbet blev første gang løbet i 1990. Det år var løbet kun nogle få hundrede kilometer. Men året efter blev det udvidet til at være på hele 1.980 km. Ruten gik gennem den nordlige del af Kamchatka og ind

“Jeg troede oprigtigt, at jeg havde mistet min søn.”

i Chukotka-regionen. Løbet blev det år optaget i Guinness Rekordbog som det længste slædehundeløb i verden. Det år startede 10 mushers, og fem gennemførte hele løbet.

Men i 1992 nåede løbet sin længste distance på 2.044 km fra Esso i Kamchatka til Markovo i Chukotka. Og det år blev løbet vundet af Vladimir Radivilov. Løbet kørte over godt tre uger med indlagte hvileperioder, men i alt var han og hundene på sporet i 201 time. Desværre blev dette løb ikke registreret i Guinness, men alle ved, at det er det længste løb nogen sinde. I dag kan Beringia dog ikke længere prale af at være det længste løb, for siden 1992 er distancen blevet kortet meget af. I 2013 var ruten på 970 km – altså langt kortere end det berømte Iditarod i Alaska, der er på 1.688 km.

Vlodja fortæller ivrigt om helte blandt musherne – men også om snydepelse. Om dem, der lige tager en smutvej ind over en frosne flod for at korte ruten af – helt derude på taigaen, hvor dommerne ikke ser noget. Eller dem, der lukker en hund løs for at lade den løbe over og forstyrre andre hundespand. Det har ikke altid været kønne metoder, der er blevet anvendt. Og selv om Vlodja har boet og viet en stor del af sit liv til den sibiriske region, så har han aldrig helt følt, at han er blevet accepteret. De lokale er chuktere – men han vil altid forblive en russer, der er flyttet til regionen. Det har han også kunnet føle under de lange løb, og det gør ham tydeligt en smule trist.

Chukotka, koldeste sted på jorden

Jeg får indsigt i, hvad det vil sige at leve i jordens koldeste egn. Og om forholdet mellem mand og hund, hvor den enes liv afhænger af den andens. Jeg viser Vlodja et billede af mine to hunde, og jeg spørger, om han ikke synes, at det er 'nice dogs'. Hans reaktion er, at han ikke kender til 'nice dogs'. De hunde, han skal

have, er hunde, der kan hjælpe ham med at overleve under ekstreme forhold. De skal være der for ham, når han er på jagt og fiskeri ud over endeløse hvide strækninger, på en frosen tundra og over isdækkede floder og kystområder. Og det er ikke, fordi han ikke holder af hunde, men at tillægge dem noget, der ligner menneskelige egenskaber, synes han simpelt hen er for nedværdigende over for dem. For det er jo netop forskellen mellem menneskets og hundens egenskaber, der samlet skaber et stærkt team.

Jeg hører om venner og bekendte, der har forladt denne jord i utide på de mest absurde måder, hvoraf de fleste har noget med kulde at gøre. En gik ud til en brønd efter vand – på bare fødder – og man fandt ham næste dag frosset fast til området nær brønden. En anden styrtede ud over en kant med sine hunde og blev dræbt. Med en tydelig klump i halsen fortæller Vlodja også om dengang, da hans søn var meldt savnet i to måneder. "Jeg troede oprigtigt, at jeg havde mistet min søn," siger han med en knækket stemme, mens tårerne

presser sig på. Vlodjas søn havde befundet sig på en isflage med et hundespand, da isen brækkede. Nogle hunde faldt i vandet og druknede, og andre rev en flåde itu med deres kløer, som de ellers skulle have reddet sig i land med. Sønnen når dog i land sammen med nogle få hunde og begynder en lang vandring med dem over taigaen. Hundene fanger smådyr, og sønnen forsøger også at finde noget at spise, men har jo mistet alt, hvad han havde med af våben. I to måneder går de, inden de finder frem til beboelse. De klarer det mirakuløst.

Gør som hundene

Det er vigtigt at lære at klare sig på tundraen – også når vejret er så ekstremt, så de fleste ikke vil overleve. Og her har mennesket lært noget af hundene, forklarer Vlodja. Hundene ruller sig sammen og lader sneen fyge over sig. De 'rider stormen af' og rejser sig først, når det ikke længere er farligt at rejse sig. Rejser man sig op, bliver man afkølet. Så mennesket må gøre det samme. Sætte sig ned og ikke rejse sig, før stormen er ovre. Ikke skrig, for så kommer kulden

ind i kroppen. Og holde sig vågen og vrikke med tæer og fingre et par gange i timen, forklarer Vlodja. Han har prøvet at blive overrasket af dårligt vejr mange gange over årene – og chukterpigen Any har også prøvet det, og hun nikker, når Vlodja fortæller.

Jeg bor hos Vladimir i en uges tid og ser, hvordan hundene dag for dag hurtigt kan løbe en længere distance. Og indimellem slædeturene med hundene i skoven lytter jeg til Chukter-kulturens musik og sang. Vladimir spiller på tromme, og Any akkompagnerer med sin jødeharpe – eller med den mystiske strubesang, der er så karakteristisk for de sibiriske folk.

Om aftenen tager jeg med Vladimir til det nærmeste kulturhus. For nok er han ikke helt ung længere, men kedelig, det er han ikke. Tirsdag aften deltager han sammen med sine børnebørn i latinodans – næste aften synger han avanceret russisk kor, og torsdag underviser han selv børn og unge i sang og musik.

For mig har mødet med Vladimir og hans 30 hunde været en meget speciel og helt unik oplevelse. ■